

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΟΛΥΡΑΚΗΣ

Λύτρωση

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

ΕΘΝΙΚΗ ΠΟΙΟΤΕΤΕΧΝΙΑ

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Αύτρωση**
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Γιώργος Πολυράκης
ΘΕΩΡΗΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Χρυσούλα Τσιρούκη
ΣΥΝΘΕΣΗ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Χρυσούλα Μπουκουβάλα
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Ελένη Σταυροπούλου
ΕΚΤΥΠΩΣΗ: Άγγελος Ελεύθερος & ΣΙΑ Ο.Ε.
ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ: Κωνσταντίνα Παναγιώτου & ΣΙΑ Ο.Ε.

© Γιώργος Πολυράκης, 2009
© Εικόνες εξωφύλλου: APEIRON
© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2009

Πρώτη έκδοση: Σεπτέμβριος 2009, 3.000 αντίτυπα

ISBN 978-960-453-648-1

*Τυπώθηκε σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά
και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτί.*

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής αδείας του εκδότη κατά οποιοδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.
Έδρα: Τατοίου 121
144 52 Μεταμόρφωση
Βιβλιοπωλείο: Μαυρομαχάλη 1
106 79 Αθήνα
Τηλ.: 2102804800
Telefax: 2102819550
www.psichogios.gr
e-mail: info@psichogios.gr

PSICHOGIOS PUBLICATIONS S.A.
Head office: 121, Tatoiou Str.
144 52 Metamorfossi, Greece
Bookstore: 1, Mavromichali Str.
106 79 Athens, Greece
Tel.: 2102804800
Telefax: 2102819550
www.psichogios.gr
e-mail: info@psichogios.gr

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΟΛΥΡΑΚΗΣ

Λύτρωση

ΑΛΛΑ ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΠΟΛΥΡΑΚΗ

ΜΑΘΗΤΙΚΕΣ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

(θεατρικό, 1995)

ΕΚΕΙΝΗ Η ΣΤΙΓΜΗ

(μυθιστόρημα, Ψυχογιός, 1996,

21η έκδοση, Ιούνιος 2008)

ΧΟΡΕΥΟΝΤΑΣ ΣΤΗ ΣΙΩΠΗ

(μυθιστόρημα, Ψυχογιός, 1998, Βραβείο Πεξογραφίας

Ελληνικής Εταιρείας Χριστιανικών Γραμμάτων,

Σειρά στην τηλεόραση, στον ALPHA, 2002-2003,

31η έκδοση, Ιούνιος 2008)

ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΜΕ ΤΟ ΧΘΕΣ

(μυθιστόρημα, Ψυχογιός, 2000,

Α΄ βραβείο μυθιστορήματος Φιλολογικού Συλλόγου Παρνασσός,

19η έκδοση, Ιούνιος 2008)

Η ΚΟΡΗ ΤΗΣ ΑΝΕΜΩΝΗΣ

(μυθιστόρημα, Ψυχογιός, 2001,

16η έκδοση, Μάρτιος 2008)

ΜΕ ΤΗΝ ΠΙΝΟΗ ΤΟΥ ΑΝΕΜΟΥ

(μυθιστόρημα, Ψυχογιός, 2003,

12η έκδοση, Ιούλιος 2008)

ΜΑΚΡΙΝΟΙ ΟΡΙΖΟΝΤΕΣ

(ιστορικό μυθιστόρημα, Ψυχογιός, 2005,

13η έκδοση, Μάιος 2008)

ΣΑΝ ΝΑ ΜΗΝ ΠΕΡΑΣΕ ΜΙΑ ΜΕΡΑ

(διηγήματα, Ψυχογιός, 2006,

5η έκδοση, Ιούλιος 2007)

ΣΙΩΠΗΛΕΣ ΚΡΑΥΓΕΣ

(ιστορικό μυθιστόρημα, Ψυχογιός, 2007,

10η έκδοση, Ιούνιος 2008)

ΟΙ ΑΕΤΟΙ ΠΕΘΑΙΝΟΥΝ ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ

(μυθιστόρημα, Ψυχογιός, 2008,

5η έκδοση, Μάιος 2009)

*Αφιερώνεται σ' όλους εκείνους που αναλώνουν
τη ζωή τους δίπλα στον άρρωστο,
μα και στη σύζυγό μου Έτη, που πίστεψε
από την πρώτη στιγμή σ' αυτό
που άρχισα με τούτο το βιβλίο.*

ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

Τούτο το βιβλίο αποτελεί, ουσιαστικά, την πρώτη μου σοβαρή προσπάθεια στο χώρο της λογοτεχνίας. Άρχισα να το γράφω κάποια εποχή που τοποθετήθηκα στο νοσοκομείο της Λήμνου, όχι επειδή είχα τότε άφθονο χρόνο στη διάθεσή μου –που είχα, πράγματι– αλλά ίσως επειδή τότε είχε έρθει η κατάλληλη ώρα. Όταν το τελείωσα, δεν απευθύνθηκα σε κάποιον εκδοτικό οίκο, αλλά για διάφορους λόγους το τύπωσα μόνος μου σε χίλια αντίτυπα. Δυο χρόνια αργότερα άρχισα να συνεργάζομαι με τις Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ.

Μόλις κυκλοφόρησε το *Χορεύοντας στη σιωπή*, πολλοί αναγνώστες μου άρχισαν να απευθύνονται σε μένα ή στον εκδοτικό οίκο, ρωτώντας πού θα μπορούσαν να βρουν τη *Λύτρωση*, κι όσο περνούσε ο καιρός πλήθαιναν εκείνοι που με ρωτούσαν αν θα εκδοθεί ξανά, επειδή, όπως έλεγαν, ήθελαν να συμπληρώσουν τη σειρά. Ομολογώ ότι όλα αυτά τα χρόνια ήμουν διστακτικός και δεν αποφάσιζα να προχωρήσω σε επανέκδοση για συναισθηματικούς λόγους κυρίως. Ήθελα αυτό το βιβλίο, με το οποίο άρχισα την προσπάθειά μου, να μείνει έτσι όπως

πρωτοκυκλοφόρησε· με το ίδιο εξώφυλλο, με την ίδια μορφή, με τα ίδια, ίσως, λάθη στις σελίδες του.

Τον τελευταίο καιρό όμως, ιδίως τα τελευταία δύο χρόνια, ο αριθμός των αναγνωστών μου που επικοινωνούσαν μαζί μου ρωτώντας αν θα κυκλοφορήσει ξανά η *Λύτρωση* και ζητώντας μου να αλλάξω γνώμη, μόλις έπαιρναν αρνητική απάντηση, μεγάλωνε συνεχώς. Έπειτα από αυτά αποφασίσαμε από κοινού με τον εκδότη μου να προχωρήσουμε στην επανέκδοση του βιβλίου, όπως ήταν τότε που πρωτοκυκλοφόρησε. Χωρίς να αλλάξει τίποτα, εκτός από το εξώφυλλο.

Στο σημείο αυτό θεωρώ απαραίτητο να κάνω μια σημαντική διευκρίνιση: χωρίς να πρόκειται για αυτοβιογραφία, πάρα πολλά απ' όσα αναφέρονται στις σελίδες του βιβλίου αποτελούν αληθινά γεγονότα. Όσα γεγονότα έχουν σχέση με ιατρικά περιστατικά, με συμπεριφορές συγγενών προς ασθενείς, με φάρσες γιατρών σε γιατρούς στις γενικές εφημερίες και με κωμικοτραγικά επεισόδια με φοιτητές, γιατρούς, επισκέπτες ασθενών και ασθενείς είναι αληθινά μέχρι κεραίας. Είναι γεγονότα που τα έζησα, που μ' έκαναν να γελάσω, να θυμώσω, να αγανακτήσω, να εξοργιστώ, μα και κάποιες φορές να κλάψω.

Τελειώνοντας, θα ήθελα να τονίσω στους αναγνώστες μου ότι είναι τιμή μου να επικοινωνούν μαζί μου με οποιοδήποτε τρόπο. Κάθε επικοινωνία τους μαζί μου μου δίνει μεγάλη χαρά. Και θέλω να τους διαβεβαιώσω επίσης ότι η γνώμη τους για τα βιβλία μου αυξάνει την ευθύνη μου απέναντί τους.

Ευχαριστώ και από τη θέση αυτή τον εκδότη μου που με εμπιστεύτηκε από την πρώτη στιγμή, το προσωπικό

του εκδοτικού οίκου με το οποίο συνεργάζομαι άριστα και εσάς, τους αναγνώστες μου, που όλα αυτά τα χρόνια στηρίζετε την προσπάθειά μου με την αγάπη σας.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΟΛΥΡΑΚΗΣ

Ιούνιος 2009

Η αστραφτερή άσπρη Citroën CX κυλούσε γρήγορα πάνω στον πλατύ ασφαλτοστρωμένο δρόμο Αθηνών-Θεσσαλονίκης, μικραίνοντας γοργά την απόσταση από την όμορφη πόλη του Θερμαϊκού. Η υδροπνευματική ανάρτηση του αυτοκινήτου –πατέντα της Citroën– απορροφούσε κάθε κραδασμό που προκαλούσαν οι ανωμαλίες του δρόμου κι έτσι η οδήγηση γινόταν εκπληκτικά άνετη και ξεκούραστη.

Ο Φώτης Θαλασσινός το αγαπούσε πολύ αυτό το αυτοκίνητο. Ήταν τ' όνειρό του να οδηγήσει κάποτε μια δική του Citroën από τότε που, τριτοετής φοιτητής της Ιατρικής, θαύμαζε κάθε μέρα στο χώρο του πάρκινγκ του νοσοκομείου ΑΧΕΠΑ τη βυσσινί Citroën του καθηγητή της χειρουργικής. Από τότε πέρασαν είκοσι ένα ολόκληρα χρόνια. Το παιδικό όνειρο είχε γίνει πραγματικότητα, όμως και ο νεαρός φοιτητής ήταν πλέον ένας ώριμος άντρας σαράντα δύο χρόνων. Τα πρόωρα γκριζαρισμένα πλούσια μαλλιά του δημιουργούσαν μια ελκυστική αντίθεση με το πρόσωπό του που παρέμενε νεανικό, χωρίς ίχνος ρυτίδας πάνω του. Το σώμα του ήταν νευρώδες

και μυώδες, χωρίς περιττά κιλά, αποτέλεσμα σκληρής και συστηματικής γυμναστικής. Αγαπούσε τη γυμναστική από τα παιδικά του χρόνια και δε σταμάτησε ποτέ να γυμνάζεται. Έτσι, το κορμί του δεν είχε χάσει καθόλου τη νεανική του ευλυγισία. Δεν ήταν ιδιαίτερα όμορφος. Ήταν όμως αναμφισβήτητα αυτό που λέμε γοητευτικός άντρας. Ήταν μελαχρινός με μεγάλα πράσινα μάτια και ένα όμορφο, παιδικό χαμόγελο που άφηνε να φαίνονται δυο σειρές από θαυμάσια λευκά δόντια. Άρεσε και το γνώριζε. Στις συντροφίες ήταν πάντα αγαπητός και ήξερε να κερδίζει γρήγορα και χωρίς προσπάθεια τη συμπάθεια των άλλων.

Τελειώνοντας το πανεπιστήμιο, ο Φώτης δεν προβληματίστηκε καθόλου με την επιλογή της ειδικότητας που θα ακολουθούσε. Το είχε αποφασίσει έξι χρόνια νωρίτερα, όταν ως πρωτοετής φοιτητής παρακολούθησε στην αίθουσα τελετών του πανεπιστημίου το εναρκτήριο μάθημα του καθηγητή της πρώτης χειρουργικής κλινικής. Είχε βγει από την αίθουσα εντυπωσιασμένος και για ημέρες –αλλά και χρόνια αργότερα– ηχούσε στα αυτιά του η υποβλητική φωνή του νεοεκλεγέντος καθηγητή, όταν σκιαγραφούσε το πορτρέτο του ιδανικού χειρουργού: «Ο Moynihan, στις αρχές του 1900, είχε πει ότι ο ιδανικός χειρουργός πρέπει να έχει καρδιάν λέοντος, οφθαλμόν αετού, χείρα γυναικός. Εγώ θα προσθέσω: και μόρφωσιν σπανίαν». Θα γινόταν, λοιπόν, χειρουργός. Κι όταν ήρθε η εποχή να αρχίσει την ειδίκευσή του, ήταν τόσο ερωτευμένος με τη χειρουργική, ώστε του φαινόταν κυριολεκτικά αδιανόητο να φανταστεί τον εαυτό του οτιδήποτε άλλο εκτός από χειρουργό.

Από την αρχή φάνηκε ότι είχε το ταλέντο εκείνο με το

οποίο πρέπει απαραίτητως να είναι προικισμένος ο χειρουργός. Εκ παραλλήλου όμως ήταν πρόθυμος και ακούραστος. Έμπαινε στο χειρουργείο πρώτος και έβγαινε τελευταίος. Στις γενικές εφημερίες, συνήθως διάλεγε νυχτερινό ωράριο, για να μην υπάρχει περίπτωση να χάσει έκτακτο χειρουργείο. Γρήγορα οι δάσκαλοί του τον ξεχώρισαν από τους άλλους. Προωθήθηκε σύντομα στις μεγαλύτερες εγχειρήσεις και, τελειώνοντας την ειδικότητά του, είχε τελειώσει ταυτοχρόνως και τη διδακτορική του διατριβή.

Πολύ σύντομα το όνομά του άρχισε να γίνεται γνωστό στην κοινωνία της Θεσσαλονίκης. Στους επιστημονικούς κύκλους είχε την εκτίμηση των συναδέλφων του. Έτσι, όταν λίγα χρόνια αργότερα κέρδισε εκείνη την κρατική υποτροφία για τριετή μετεκπαίδευση στο εξωτερικό, αυτό θεωρήθηκε απ' όλους κάτι εντελώς φυσιολογικό. Ο ίδιος πάνω σ' αυτό είχε απολύτως ξεκαθαρισμένους στόχους: θα πήγαινε στο νοσοκομείο Χάμερσμιθ του Λονδίνου και θα παρακολουθούσε χειρουργική ήπατος-παγκρέατος και περιφερικών αγγείων.

Ένα ανυπόμονο κορνάρισμα πίσω του τον συνέφερε. Είχε ξεχαστεί και κρατούσε τη μεσαία λωρίδα κυκλοφορίας. Ρίχνοντας μια ματιά στο καθρεφτάκι του αυτοκινήτου του, είδε πίσω του την ξανθιά κοπέλα με τα τεράστια γυαλιά ηλίου στο τιμόνι της κόκκινης BMW να του αναβοσβήνει νευρικά τα φώτα του αυτοκινήτου της. Άναψε το δεξιό φλας, άλλαξε λωρίδα και, την ώρα που η κοπέλα τον προσπερνούσε, της χαμογέλασε. Εκείνη τίναξε επιδεικτικά νευριασμένη το κεφάλι της και πάτησε περισσότερο το γκάζι.

Ο Φώτης, χαμογελώντας ακόμη, πάτησε το κουμπί

που άνοιγε το ηλεκτρικό τζάμι του οδηγού. Ανάσανε με δύναμη τον δροσερό ανοιξιάτικο αέρα. Ξαφνικά, ένιωσε πολύ ευδιάθετος. Ήταν μια πολύ όμορφη ηλιόλουστη ημέρα του Απριλίου. Ο ίδιος ένιωθε γερός και δυνατός. Από το ραδιόφωνο γέμιζαν το σαλόνι του αυτοκινήτου γλυκές ισπανικές μελωδίες με τη φωνή του Νταλάρα. Αριστερά του οι δασωμένες βουνοκορφές ήταν καταπράσινες. Κάπου πολύ ψηλά μια στήλη άσπρου καπνού από την καμινάδα κάποιας στάνης υψωνόταν φιδωτά πάνω από τα δέντρα του δάσους. Χαμηλότερα, στα ριζά του βουνού, χιλιάδες παπαρούνες δημιουργούσαν ένα απίθανο όμορφο κόκκινο χαλί. Δεξιά του, πολύ κοντά στο δρόμο, άπλωνε τα νερά της μια θάλασσα απίστευτα γαλάζια. Στο βάθος λικνιζόταν ένα πανέμορφο άσπρο κότερο. Δεκάδες κατάλευκοι γλάροι βουτούσαν κάθε τόσο στα γαλανά νερά για να αρπάξουν κάποιο ψάρι. Πόσο τα είχε νοσταλγήσει όλα αυτά επί τρία χρόνια στο ομιχλώδες Λονδίνο! Λίγες ημέρες πριν, την ώρα του μεσημεριανού φαγητού στην τραπεζαρία του νοσοκομείου, η ακτινολόγος Μαίρη Κρόφορντ, με την οποία συνεργαζόταν επί τρία χρόνια για τις αγγειογραφίες, τον είχε ρωτήσει: «Φώτη, τι επιθύμησες πιο πολύ από την πατρίδα σου;» κι εκείνος είχε απαντήσει: «Τον ήλιο και τη θάλασσα».

Η θάλασσα ήταν η μεγάλη του αγάπη. Γεννημένος στην Κρήτη, σ' ένα ορεινό κεφαλοχώρι των Σφακίων, ζήλευε τα παιδιά της ηλικίας του που είχαν την τύχη να ζουν σε παραθαλάσσια χωριά. Κάπου κάπου έφευγε από το σπίτι του και, διασχίζοντας ένα πυκνοφυτεμένο πευκοδάσος, έφτανε έπειτα από μισή ώρα στον «κακό πόρο». Η νότια πλευρά της δυτικής Κρήτης είναι στο μεγαλύτερο

μέρος της απόκρημνη και ο «κακός πόρος» ήταν η κορυφή ενός αβυσσαλέου γκρεμού. Από κει άρχιζε ένα μονοπάτι που, προχωρώντας δεξιά –αριστερά ο βράχος ήταν κομμένος σαν με μαχαίρι–, έφτανε ύστερα από μία ώρα εξαιρετικά επικίνδυνης πορείας στη θάλασσα. Το μονοπάτι προχωρούσε ανάμεσα από σκίνα και φασκομηλιές και σε ορισμένα μέρη του ήταν τόσο στενό, ώστε με δυσκολία μπορούσε να περάσει ένας άνθρωπος, ενώ η θέα του απύθμενου γκρεμού που έχασκε στην άκρη τού προκαλούσε ίλιγγο. Αυτό το μονοπάτι ο Φώτης δεν τόλμησε ποτέ να το διαβεί μόνος του. Καθόταν μόνο ψηλά, στην άκρη του γκρεμού, αγναντεύοντας με τις ώρες τη γαλαζοπράσινη θάλασσα που απλωνόταν κάτω από τα πόδια του απατηλά κοντά, θαρρείς σε μιας ανάσας δρόμο. Τα όμορφα παιδικά του μάτια έπαιρναν μια παράξενη διάσταση καθώς αγκάλιαζαν την απέραντη γαλαζοπράσινη νερένια έκταση. Στ' αυτή του έφτανε σβησμένος ο φλοίσβος των κυμάτων που χάιδευαν τις αμμουδερές ακτές. Η θαλασσινή αύρα, ανηφορίζοντας, έφερνε στα ρουθούνια του τις μεθυστικές μυρωδιές της φασκομηλιάς και της ματζουράνας που αφθονούσαν σε όλη την έκταση της απότομης πλαγιάς μέχρι κάτω στην παραλία. Η ησυχία ήταν απόλυτη. Και μέσα σ' αυτή την ησυχία ο Φώτης είχε μάθει να ξεχωρίζει τους ήχους της ζωής του δάσους: το θρόισμα των πευκοβελόνων, το τρίξιμο από μια κουκουνάρα που άνοιγε, τα τιτιβίσματα χιλιάδων πουλιών, το ιδιόρρυθμο κακάρισμα της πέρδικας, το τρομαγμένο τρέξιμο του λαγού και το ύπουλο σύρσιμο κάποιου φιδιού. Ήξερε ότι, όταν θα γύριζε στο σπίτι του, η μάνα του θα τον κατσάδιαζε –μπορεί και να του τις έβρεχε κιόλας– για τις τόσες ώρες της απουσίας του,

όμως η γαλάζια σειρήνα τον κρατούσε εκεί σαν μαγνητισμένο. «Κάποτε θα ταξιδέψω, θα την περάσω όλη τούτη τη θάλασσα. Θα πάω να ζήσω σε μέρος μακρινό, θα 'χω όμως οπωσδήποτε ένα σπίτι κτισμένο σ' ένα βράχο πάνω από τη θάλασσα. Να βλέπω τη θάλασσα όλη την ημέρα και τις νύχτες να ακούω τα κύματά της να με νανουρίζουν», έλεγε στον εαυτό του το δεκάχρονο αγόρι όταν έπαιρνε το δρόμο της επιστροφής. Και το 'λεγε δυνατά –αφού πρώτα βεβαιωνόταν ότι δεν τον άκουγε κανένας– επαναλαμβάνοντάς το συνέχεια, ώστε να το ακούει για να το πιστέψει ότι θα γινόταν έτσι. Τα χρόνια πέρασαν, το σπίτι στο βράχο πάνω από τη θάλασσα είχε παρραμείνει όνειρο, όμως ο Φώτης είχε αποκτήσει ένα άλλο θαυμάσιο σπίτι στο Πανόραμα της Θεσσαλονίκης. Το ξανάφερε στη μνήμη του. Ήταν μια πολύ όμορφη βιλίτσα που οι γραμμές της έδεναν αρμονικά με το θαυμάσιο τοπίο γύρω της. Δε χρειαζόταν να είναι κάποιος ειδικός για να καταλάβει ότι ο σχεδιαστής της ήξερε καλά τη δουλειά του. Και ο Αλέξης Παπαδάκης, αρχιτέκτων και παιδικός φίλος του Φώτη, είχε εργαστεί με μεράκι, όπως άλλωστε έκανε πάντα σε κάθε δουλειά που αναλάμβανε. Έτσι, η βιλίτσα είχε γίνει ένα κομψοτέχνημα αρχιτεκτονικής. Από τις βεράντες της η θέα της Θεσσαλονίκης, με φόντο στο βάθος τη θάλασσα του Θερμαϊκού, ήταν μαγευτική. Κάθε φορά που ο Φώτης έβλεπε τη θάλασσα από τη βεράντα του, άφηγε ασυναίσθητα το μυαλό του να γυρίσει τριάντα τόσα χρόνια πίσω. Τότε που, δεκάχρονο παιδί, ανήσυχο, ζωηρό, σκανταλιάρικο και –συνήθως– ξυπόλυτο, καθόταν στο βράχο, στην άκρη του γκρεμού στον «κακό πόρο» και αγνάντευε το πέλαγος. *Φέτος το καλοκαίρι θα ξαναπάω, σκέφτηκε, κι ήταν*

μια απόφαση που έπαιρνε κάθε χρόνο εδώ και είκοσι τέσσερα χρόνια –από τότε που μπήκε στο πανεπιστήμιο– αλλά που πάντα κάτι γινόταν και τη μετέθετε για την επόμενη χρονιά. *Φέτος όμως θα πάω οπωσδήποτε*, ξανασκέφτηκε, ρίχνοντας μια ματιά στην Canon AE-1 με τον τηλεφακό που ήταν στο διπλανό κάθισμα. Η φωτογραφία ήταν το χόμπι του. Υπολόγισε στα γρήγορα πόσες φωτογραφίες θα μπορούσε να τραβήξει με τον τηλεφακό από εκεί ψηλά, από τον «κακό πόρο» τις μαγευτικές ακρογιαλιές, τον γκρεμό αριστερά που η θεά τού έκοβε την ανάσα, στο βάθος δεξιά τις εκβολές του φαραγγιού της Σαμαριάς, τα σπιτάκια της Αγίας Ρούμελης δίπλα στη θάλασσα και πιο δω την εκκλησία του Αγίου Παύλου. Κάθε φωτογραφία, κάθε εικόνα και μια παιδική ανάμνηση. *Άραγε, σκέφτηκε, πώς θα είναι τώρα, έπειτα από είκοσι τέσσερα χρόνια;* Κι ήταν σίγουρος πως φέτος θα πραγματοποιούσε την απόφασή του.

Ο Φώτης έκοψε σιγά σιγά ταχύτητα, σταματώντας απλά το αυτοκίνητο. Είχε φτάσει στην κοιλάδα των Τεμπών, στο σημείο όπου η κρεμαστή γέφυρα περνάει απέναντι στο εκκλησάκι της Αγίας Παρασκευής. Από τρία πούλμαν που είχαν σταματήσει στην άκρη του δρόμου έβγαιναν ένα τσούρμο μαθητές και μαθήτριες της τελευταίας, προφανώς, τάξης κάποιου λυκείου που έκαναν την επταήμερη εκδρομή τους. Είχαν γεμίσει απρόσεκτα και αδιάφορα το δρόμο, σταματώντας την κυκλοφορία και από τις δύο κατευθύνσεις. Γελούσαν, τραγουδούσαν, πειράζονταν χαρούμενα. Ήταν μια εικόνα δροσιάς και ξεγνοιασιάς που έφερε ξαφνικά τον Φώτη είκοσι τέσσερα χρόνια πίσω, με εκείνο τον παράξενο τρόπο που λειτουργεί το μυαλό του ανθρώπου πολλές φορές.

Ήταν ένα πρωινό στις αρχές του Μαΐου. Ο Φώτης Θαλασσινός, δεκαοκτώ χρόνων παλικάρι τότε, ήταν μαθητής της ογδής γυμνασίου, όπως αποκαλούσαν τότε την τελευταία τάξη. Εκείνο το πρωί δεν πήγε στο σχολείο του. Καθόταν σ' ένα παγκάκι στον δημοτικό κήπο των Χανίων κι ένιωθε πως η θλίψη όλου του κόσμου είχε συσσωρευτεί στη δική του καρδιά. Μπροστά του, καθέτως προς τον κεντρικό δρόμο, άρχιζε ένας άλλος δρόμος που πήγαινε προς τη μεριά της θάλασσας. Στη δεξιά πλευρά του δρόμου ήταν πρώτα πρώτα η Εμπορική Σχολή, μετά το Γυμνάσιο Θηλέων, έπειτα ένα δημοτικό σχολείο –δε θυμόταν πια ποιο ακριβώς– και τελευταίο στη σειρά το Δεύτερο Γυμνάσιο Αρρένων Χανίων, το σχολείο του. Η κίνηση στο δρόμο ήταν η συνηθισμένη· μαθητές των μεγαλύτερων τάξεων του σχολείου του και της Εμπορικής Σχολής έκαναν βόλτες την ώρα του διαλείμματος μπροστά από το Γυμνάσιο Θηλέων με ύφος μεγάλων αντρών και με μπόλικο μπριγιόλ στα μαλλιά, αλλά και με την προσοχή τεταμένη μην τυχόν εμφανιστεί ξαφνικά ο κυρ Γρηγόρης, ο παιδονόμος, που με τη βέργα στο χέρι δεν αστειευόταν καθόλου και δε χαριζόταν σε κανέναν. Μέσα από τα κάγκελα στην αυλή του σχολείου τους, οι μαθήτριες με το ανοικτό βιβλίο στο χέρι και μια επιδεικτική αδιαφορία για όσα γίνονταν στο δρόμο έκαναν τις δικές τους βόλτες πάνω-κάτω. Ξαφνικά, δύο πούλμαν διέσχισαν το δρόμο μπροστά από τα σχολεία, πέρασαν μπροστά από τον κήπο και έστριψαν παίρνοντας το δρόμο για το λιμάνι της Σούδας. Στ' αυτιά του Φώτη, που καθισμένος στο παγκάκι του έβλεπε επίμονα τις μύτες των παπουτσιών του, έφτασαν χαρούμενες φωνές, γέλια και τραγούδια από τα δύο πούλμαν. Ήταν οι φωνές και τα

γέλια των συμμαθητών του που ξεκινούσαν για την επταήμερη εκδρομή των τελειόφοιτων με προορισμό τους Δελφούς και άλλα μέρη της ηπειρωτικής χώρας. Ο Φώτης λαχταρούσε με όλη του την ψυχή να είναι μαζί τους, όμως, τα έξοδα της εκδρομής ήταν μεγάλα και η οικογένειά του δεν τα άντεχε. Έτσι, παρέμεινε στα Χανιά, κι αυτή η ανάμνηση του έφερνε πάντα μια πικρή γεύση στο στόμα.

Νιώθοντας ξαφνικά την ανάγκη για έναν καφέ, ο Φώτης πάρακαρε το αυτοκίνητό του στην άκρη του δρόμου, κατέβηκε τα λίγα σκαλοπάτια, πέρασε την κρεμαστή γέφυρα πάνω από τον Πηνειό και βρέθηκε στην απέναντι πλευρά. Κάθισε σ' ένα τραπεζάκι του καφέ-ζαχαροπλαστείου κάτω από τα πλατάνια, δίπλα στην όχθη του ποταμού, την ώρα που η υπερταχεία Αθηνών-Θεσσαλονίκης περνούσε γρήγορα πίσω του και λίγο ψηλότερα. Αλήθεια, είχε να ταξιδέψει με τρένο περισσότερο από δέκα χρόνια, σκέφτηκε.

Περιμένοντας τον καφέ του, έριξε μια ματιά γύρω του. Αριστερά του, λίγο πιο πέρα, μια παρέα πιτσιρικών έπαιζε με μια πλαστική μπάλα. Οι φωνές τους ανακατεύονταν με τα κελαηδίσματα των πουλιών πάνω στα πλατάνια και τα κοάσματα των βατράχων στο νερό. Δεξιά του, από το διπλανό τραπέζι, μια όμορφη κοπέλα τον κοίταζε με ενδιαφέρον, χαρίζοντάς του το θέαμα δύο υπέροχων ποδιών αρκετά πάνω από το γόνατο. Του φάνηκε αόριστα γνωστή η φυσιογνωμία της και την κοίταξε καλύτερα. Ναι, βέβαια, ήταν η κοπέλα της κόκκινης BMW, χωρίς τα τεράστια γυαλιά ηλίου, που τώρα τα είχε ακουμπισμένα μπροστά της στο τραπέζι, δίπλα από το ποτήρι με το φραπέ και το σκληρό πακέτο Marlboro. Ήταν αναμφισβήτητα όμορφη. Ύφος βαμπ, μακριά ξανθά μαλλιά,

έντονο μακιγιάζ και όμορφα περιποιημένα δάχτυλα. Της χαμογέλασε κι εκείνη του ανταπέδωσε πρόθυμα το χαμόγελο, αφήνοντας να φανούν δύο σειρές θαυμάσια δόντια. Έχει όμορφο χαμόγελο, σκέφτηκε ο Φώτης. Εκείνη τη στιγμή η μπάλα των μικρών τούς ξέφυγε και κύλησε κάτω από το τραπέζι του. Ο Φώτης έσκυψε και την πήρε. Ένας μικρούλης, έως οκτώ χρόνων, ήρθε και στάθηκε μπροστά του κοιτάζοντάς τον σοβαρά. Είχε μεγάλα μπλε μάτια, ξανθές μπούκλες κι ήταν συμπαθέστατος και βρόμικος. Ο Φώτης του χαμογέλασε και του έδωσε την μπάλα. Ο μικρός την πήρε, μα εξακολουθούσε να στέκεται μπροστά του και να τον περιεργάζεται σοβαρός σοβαρός. Χαμογελώντας πάντα ο Φώτης του έκλεισε το μάτι. Ο μικρός πήγε να το ανταποδώσει, δεν τα κατάφερε και έκλεισε και τα δύο μάτια ταυτοχρόνως, κάνοντας μια αστεία γκριμάτσα. Έπειτα, γύρισε απότομα και έφυγε τρέχοντας προς τη μεριά των φίλων του.

Ξαφνικά ο Φώτης ένιωσε την ανάγκη να βρεθεί όσο το δυνατόν γρηγορότερα στο σπίτι του. Άφησε ένα χαρτονόμισμα στο τραπέζι, κούνησε χαμογελώντας το κεφάλι του σ' ένα είδος χαιρετισμού στην ξανθιά του διπλανού τραπεζιού και, ενώ εκείνη τον κοίταζε λίγο έκπληκτη, αυτός τράβηξε προς τη γέφυρα.

Ο Φώτης Θαλασσινός ξύπνησε απότομα από το επίμονο κουδούνισμα του τηλεφώνου. Άναψε το φως και, πριν σηκώσει το ακουστικό, έριξε μια ματιά στο ρολόι του κομοδίνου δίπλα στο κρεβάτι του· τέσσερις και δέκα το πρωί. Σήκωσε το ακουστικό. Στην άλλη άκρη της γραμμής ήταν ο Χρήστος Πανταζής, ο βοηθός του.

«Κύριε Θαλασσινέ, με συγχωρείτε που σας ενοχλώ τέτοια ώρα, αλλά πρέπει να 'ρθείτε επειγόντως στο νοσοκομείο». Η φωνή του ήταν λαχανιασμένη, σαν να είχε ανεβεί τρέχοντας έναν απότομο ανήφορο.

«Τι συμβαίνει, Χρήστο;»

«Μας διεκόμισαν από την καρδιολογική κλινική έναν ασθενή με ρήξη ανευρύσματος της κοιλιακής αορτής».

Η ρήξη ανευρύσματος είναι από τις πιο σοβαρές καταστάσεις για έναν αρρώστο.

«Η ηλικία του αρρώστου, Χρήστο;»

«Εξήντα τεσσάρων χρόνων».

«Κάτι σοβαρό από το ιστορικό του;»

«Πολλά. Δύο εμφράγματα μυοκαρδίου στο παρελθόν. Είναι βαρύν καιπνιστής και υπερτασικός».

«Ομάδα αίματος;»

«Μηδέν θετικός, ευτυχώς. Έχω ήδη δεσμεύσει δέκα μονάδες αίματος που διασταυρώνονται αυτή τη στιγμή».

«Καλά, Χρήστο. Έρχομαι. Σ' ευχαριστώ».

Σηκώθηκε γρήγορα και πέρασε στο μπάνιο. Ένα κρύο ντους τον ξύπνησε εντελώς. Ντύθηκε και, ρίχνοντας μια ματιά στον ολόσωμο καθρέφτη της τουαλέτας, κούνησε επιδοκιμαστικά το κεφάλι του. Το ελαφρύ καλοραμμένο γκρι κοστούμι του, αγορασμένο από τη Νιου Μποντ Στριτ του Λονδίνου, αναδείκνυε θαυμάσια το καλογυμνασμένο λεπτό κορμί του. Έβγαλε το αυτοκίνητό του από το γκαράζ και κατηφόρισε προς τη Θεσσαλονίκη. Συμπλήρωνε ήδη δύο εβδομάδες στο νοσοκομείο μετά την επιστροφή του από το Λονδίνο και ήταν η πρώτη φορά που τον καλούσαν για έκτακτο περιστατικό. Ήταν εντελώς ήρεμος, όπως κάθε φορά που έμπαινε στο χειρουργείο, μα συνάμα ένιωθε –επίσης όπως κάθε φορά– μια γλυκιά έξαψη, μια ηδονική ανατριχίλα, θα 'λεγε κανείς, σε όλο του το σώμα, σαν τον ερωτευμένο που πηγαίνει να συναντήσει το κορίτσι του. Στη σκέψη αυτή χαμογέλασε, μα σοβάρεψε γρήγορα. Το χειρουργείο ήταν στη σκέψη του ένας χώρος όπου γινόταν μια αδιάκοπη μάχη της ζωής με το θάνατο. Τις περισσότερες φορές, τις συντριπικά περισσότερες φορές, κερδισμένη από τη μάχη αυτή έβγαινε η ζωή. Αλλά μοιραία, όπως συμβαίνει σε κάθε μάχη, κάποτε κάποτε κέρδιζε και ο αντίπαλος. Και η μάχη που πήγαινε να δώσει τούτο το κυριακάτικο γλυκοχάραμα του Μαΐου ήταν από τις πιο δύσκολες.

Φτάνοντας στο νοσοκομείο, ο Φώτης πήγε κατευθείαν στο χειρουργείο. Προχώρησε στα αποδυτήρια, έβγαλε το κοστούμι του και φόρεσε τα ρούχα του χειρουργού. Ο

άρρωστος ήταν ήδη πάνω στο χειρουργικό τραπέζι. Η αναισθησιολόγος, μια ικανότατη και πολύ όμορφη κοπέλα, είχε ήδη αρχίσει την προετοιμασία της νάρκωσης. Οι τρεις βοηθοί του Φώτη ήταν κιόλας έτοιμοι και περιέμεναν.

Προχώρησε προς το χειρουργικό τραπέζι. Ο ασθενής έπαιρνε αίμα με γρήγορο ρυθμό από μια φλέβα σε κάθε χέρι του. Ρίχνοντας μια ματιά στην οθόνη του μόνιτορ, ο Φώτης είδε ότι η αρτηριακή πίεση κυμαινόταν μεταξύ 8-9 εκατοστών στήλης υδραργύρου και ότι οι σφύξεις του ασθενούς ήταν πάνω από 110 το λεπτό. Κάπου κάπου εμφανίζονταν έκτακτες συστολές.

Ο ασθενής ήταν ωχρός, με μικρούς κόμπους ιδρώτα στο μέτωπο, και ανάσαινε γρήγορα. Ο Φώτης έβαλε το αριστερό χέρι πάνω στο κεφάλι του και με το δεξί του χάιδεψε το αριστερό μάγουλο. Ήταν μια κίνηση που τη συνήθιζε όταν ήθελε να δώσει κουράγιο σ' αυτόν που το είχε ανάγκη. Εκείνος γύρισε και τον κοίταξε. Στα μάτια του καθρεφτιζόταν μια απέραντη αγωνία. Ο Φώτης του χαμογέλασε πίσω από τη μάσκα που φορούσε.

«Είμαι ο γιατρός Φώτης Θαλασσινός. Εγώ θα σας χειρουργήσω. Μη φοβάστε καθόλου. Να είστε σίγουρος ότι θα πάνε όλα καλά». Η πειστικότητα και η ζεστασιά της φωνής του, και ίσως το άγγιγμα των χεριών του, είχαν άμεση επίδραση πάνω στον ασθενή. Εκείνος προσπάθησε να χαμογελάσει.

«Δε φοβάμαι, γιατρέ μου». Η τρεμάμενη φωνή του και η επίκληση που ήταν ζωγραφισμένη στη ματιά του καθώς κοίταζε το γιατρό τον διέψευδαν. Ο Φώτης είχε δει πολλές φορές την ίδια πάντα επίκληση στο βλέμμα κάποιου ασθενούς. Ανεξαρτήτως αν ήταν άντρας, γυναίκα ή παιδί, ήταν πάντα η ίδια αγωνιώδης επίκληση του αν-

θρώπου που ένιωθε να κινδυνεύει η ζωή του και απευθυνόταν στο γιατρό, εκλιπαρώντας σιωπηλά να τον σώσει.

Η φωνή της αναισθησιολόγου τούς διέκοψε: «Κύριε Αντρέα, πάрте βαθιές ανάσες, σας παρακαλώ. Θα κοιμηθείτε τώρα. Καλή επιτυχία».

Ο Φώτης έμεινε δίπλα στον ασθενή ώσπου εκείνος κοιμήθηκε. Έπειτα, προχώρησε προς τους νιπτήρες. Μέχρι να πλυθεί και να φορέσει αποστειρωμένη μπλούζα και γάντια, οι βοηθοί του είχαν έτοιμο το χειρουργικό πεδίο.

«Μπορούμε να αρχίσουμε;» ρώτησε απευθυνόμενος στην αναισθησιολόγο.

«Μπορείτε».

«Ευχαριστώ. Νυστέρι, παρακαλώ».

Με σταθερό χέρι έκανε την τομή, από την ξιφοειδή απόφυση μέχρι την ηβική σύμφυση. Άνοιξε γρήγορα το κοιλιακό τοίχωμα και χωρίς χρονοτριβή έκανε τους κατάλληλους χειρισμούς.

«Πίεση επτά», ενημέρωσε με ήρεμη φωνή η αναισθησιολόγος.

Ο Φώτης, ήρεμος και χωρίς περιττές κινήσεις, πέρασε γρήγορα μια ταινία γύρω από την αορτή, πάνω από το ανεύρυσμα, και ζήτησε αγγειολαβίδα.

«Πίεση τέσσερα».

Την επόμενη στιγμή ο Φώτης είχε κλείσει την αγγειολαβίδα γύρω από την αορτή. Αμέσως σταμάτησε η αιμορραγία, και η πίεση άρχισε να ανεβαίνει.

«Πίεση δεκατέσσερα», ενημέρωσε πάλι η αναισθησιολόγος.

Ψύχραμα ο Φώτης έκανε μια γρήγορη εκτίμηση της κατάστασης. Οι νεφρικές αρτηρίες, ευτυχώς, ήταν πάνω

από το ανεύρυσμα, σε υγιές αρτηριακό τοίχωμα. Υπολόγισε το εύρος της αορτής.

«Ετοιμάστε μου διχαλωτό μόσχευμα Dacron 18 χιλιοστών», απευθύνθηκε προς την εργαλειοδότρια.

Έριξε μια ματιά στις μηριαίες αρτηρίες, που εν τω μεταξύ είχαν παρασκευάσει οι δύο από τους βοηθούς του, και μετά άνοιξε το ανεύρυσμα από πάνω μέχρι κάτω. Γρήγορα και με χέρι σταθερό τοποθέτησε το μόσχευμα στη θέση του ανευρύσματος και έραψε τις αναστομώσεις. Όταν τελείωσε και την τελευταία αναστόμωση, φαινόταν ικανοποιημένος από το χρόνο.

«Ανοίγω τις αγγειολαβίδες. Θα πέσει η πίεση του ασθενούς», προειδοποίησε την αναισθησιολόγο. Ενώ εκείνη χορηγούσε αίμα υπό πίεση, ο Φώτης έβγαλε τις αγγειολαβίδες. Αμέσως, ένα κύμα αίματος όρμησε μέσα από το μόσχευμα, μπήκε στις μηριαίες αρτηρίες και έφτασε μέχρι τα δάχτυλα των ποδιών του ασθενούς. Η αρτηριακή πίεση έπεσε απότομα και έπειτα ανέβηκε σιγά σιγά και σταθεροποιήθηκε. Ο Φώτης έλεγξε τις αναστομώσεις. Δεν είχε αιμορραγία από πουθενά.

«Αρτηριακή πίεση του ασθενούς, σφύξεις και διούρηση, ικανοποιητικά», τον ενημέρωσε η αναισθησιολόγος.

«Ευχαριστώ».

Έραψε γρήγορα τα κοιλιακά τοιχώματα και μετά άφησε τους βοηθούς του να ράψουν το δέρμα. Ο ίδιος στάθηκε δίπλα στην αναισθησιολόγο που είχε ήδη αρχίσει τη διαδικασία της ανάνηψης. Το χρώμα επανερχόταν σιγά σιγά στα μάγουλα του ασθενούς.

Έριξε μια ματιά στο ρολόι του τοίχου απέναντι· οκτώ και μισή. Έβγαλε τα γάντια του, τα πέταξε στον κάδο κάτω από το τραπέζι της εργαλειοδότριας και, ενώ ο ασθε-

νής συνερχόταν από τη νάρκωση βογκώντας, κατευθύνθηκε προς τα αποδυτήρια. Έκανε γρήγορα ένα ντους, ντύθηκε και πήγε στο γραφείο του. Στο μικρό τραπεζάκι δίπλα από το γραφείο υπήρχε η καφετιέρα έτοιμη, με το καλώδιό της στην πρίζα. Πάτησε το διακόπτη και ετοίμασε ένα μεγάλο φλιτζάνι ζεστό γαλλικό καφέ. Κάθισε στην πολυθρόνα του γραφείου, έριξε την πλάτη της λίγο προς τα πίσω, τέντωσε τα πόδια του και ήπια δύο γερές γουλιές. Το ζεστό ρόφημα τον τόνωσε αμέσως. Ένωθε αδικαιολόγητα κουρασμένος σε σχέση με τις ώρες που ήταν στο χειρουργείο. Χαμογέλασε αχνά. Έτσι του συνέβαινε πάντα. Όλοι έλεγαν ότι στο χειρουργείο ήταν εξαιρετικά ήρεμος και ψύχραιμος πάντοτε, και πράγματι έτσι ήταν. Ποτέ, ακόμη και στις δυσκολότερες στιγμές, δεν έβαζε τις φωνές στους βοηθούς του ή στις εργαλειοδότριες. Μετά το χειρουργείο, όμως, η συσσωρευμένη ένταση και αγωνία τού προκαλούσε πάντα μια γλυκιά κούραση, μια ατονία. Ο ίδιος ήξερε τι λαχταρούσε τώρα η ψυχή του· να μπει στο αυτοκίνητό του και να οδηγήσει ήρεμα κάμποση ώρα, χωρίς συγκεκριμένο προορισμό, ακούγοντας κλασική μουσική από κάποια κασέτα. Έπειτα από ένα δύσκολο χειρουργείο τίποτα δεν τον χαλάρωνε όσο μια βόλτα με το αυτοκίνητο, με κλασική μουσική. *Πρέπει να δω τον ασθενή προηγουμένως, να δώσω οδηγίες, σκέφτηκε.* Ήπια ακόμη μια γουλιά καφέ και έπειτα άναψε ένα τσιγάρο. Τράβηξε μια ρουφηξιά χωρίς να κατεβάσει τον καπνό. Δεν υπήρξε ποτέ του καπνιστής, όμως καμιά φορά, ύστερα από ένα δύσκολο χειρουργείο, το ζητούσε.

Τώρα ήταν χαλαρωμένος και ήρεμος. Ένωθε μέσα του μια απέραντη ικανοποίηση. Την ίδια ικανοποίηση

που ένωσε την πρώτη φορά που έσωσε μια ανθρώπινη ζωή και που εξακολούθωσε να τη νιώθει πάντα, σε κάθε περίπτωση σαν τη σημερινή. Κι αυτή η ικανοποίηση δεν μπορούσε να συγκριθεί με τίποτα.

Ο Φώτης ήταν ένας ρομαντικός λάτρης της επιστήμης του Ιπποκράτη. Πίστευε απεριόριστα στο υψηλό λειτούργημά του και λάτρευε την ειδικότητά του. Τον ικανοποιούσε βαθύτατα το «ευχαριστώ» ενός ασθενούς όταν τον αποχαιρετούσε, το γεμάτο ευγνωμοσύνη βλέμμα του πατέρα ή της μητέρας, και πάνω απ' όλα τον έκανε ευτυχισμένο το χαμόγελο ενός παιδιού που έφευγε γερό από το νοσοκομείο έπειτα από μια επιτυχημένη εγχείρηση. Τα παιδιά ήταν πάντα η μεγάλη του αδυναμία. Απότομα η σκέψη του γύρισε είκοσι ένα χρόνια πίσω.

Ήταν τότε τρίτοετής φοιτητής της Ιατρικής και έκανε εξάσκηση στο Κεντρικό Νοσοκομείο. Ήταν η πρώτη του επαφή με τους ασθενείς και για τον νεαρό Ασκληπιάδη όλα ήταν πρωτόγνωρα. Εκεί, λοιπόν, σ' ένα θάλαμο, πάνω σ' ένα κρεβάτι, ένα δωδεκάχρονο παλικαράκι αργοπέθαινε. «Καρκίνος στα οστά στο τελευταίο στάδιο», πληροφόρησε τους νεαρούς φοιτητές ο υπεύθυνος επιμελητής του θαλάμου. Ο Φώτης, έντρομος, άκουσε τη φοβερή λέξη. Καρκίνος! Οι γνώσεις του για τον καρκίνο ήταν ανύπαρκτες, κι ήταν η πρώτη φορά που έβλεπε άνθρωπο χτυπημένο από τη φοβερή αρρώστια. Κι ο άνθρωπος αυτός ήταν ένα παλικαράκι δώδεκα χρόνων! Στάθηκε σε μια γωνιά, παράμερα, και το κοίταζε. Σίγουρα το παλικαράκι δεν ήξερε τι είχε, όμως δεν μπορεί παρά να ένιωθε ότι η ζωή του έφευγε. Το έβλεπες στο απελπισμένο βλέμμα του και στη βουβή ικεσία που απηύθυνε προς τους λευκοφορεμένους ανθρώπους οι οποίοι στέκονταν

πάνω από το κεφάλι του. Ήταν ένα βλέμμα που σκότωνε, που δεν αντεχόταν... Του Φώτη του κόπηκε η διάθεση σε κείνο το αντίκρισμα κι όλη τη μέρα δεν έφευγε από τη σκέψη του η μορφή του άρρωστου παιδιού κι ο ανείπωτος φόβος που αναδυόταν από τα μάτια του. Το επόμενο πρωί και κάθε πρωί από τότε, μόλις πήγαινε στο νοσοκομείο, έτρεχε στο θάλαμο να δει το άρρωστο παιδάκι. Κι ένα πρωί βρήκε το κρεβάτι άδειο. Έμεινε εκεί, στη μέση του θαλάμου, κάτω από τα παραξενεμένα βλέμματα των υπόλοιπων ασθενών, να κοιτάζει ακίνητος το άδειο κρεβάτι σαν να είχε βαρίδια στα πόδια του. Το παλικαράκι είχε φύγει για έναν άλλο κόσμο, ο Φώτης όμως ήξερε ότι ποτέ δε θα έσβηγαν από τη μνήμη του εκείνα τα δυο τεράστια παιδικά μάτια πάνω στο αποστεωμένο πρόσωπο και το βουβό παράπονό τους.

Το απότομο κουνούνισμα του τηλεφώνου τον ξάφνιασε. Από το χειρουργείο τον πληροφορούσαν ότι ο ασθενής είχε ήδη μεταφερθεί στη μονάδα εντατικής θεραπείας. Σηκώθηκε αμέσως και κατευθύνθηκε προς τα εκεί. Μόλις μπήκε, πήρε από το τραπεζάκι δεξιά του ποδονάρια και τα φόρεσε πάνω από τα παπούτσια του. Προχωρούσε προς την ιματιοθήκη, για να φορέσει μπλούζα και μάσκα, όταν άκουσε πίσω του την ενοχλημένη φωνή: «Πού πηγαίνει ο κύριος;»

Γύρισε. Στο διάδρομο αριστερά του, μπροστά στην πόρτα του γραφείου της προϊσταμένης της εντατικής, στεκόταν μια όμορφη ψηλή κοπέλα με στολή αδελφής και με μια πολύ κακότροπη έκφραση στο πρόσωπο. Ο Φώτης πλησίασε προς το μέρος της. Ρίχνοντας φευγαλέα μια ματιά, διάβασε στην ταμπελίτσα που ήταν καρφισωμένη στην μπλούζα της: «Φωτεινή Αμαριώτου – προϊστα-

μένη». Ο Φώτης τις δύο εβδομάδες που ήταν στο νοσοκομείο είχε ακούσει πολλές φορές για τη Φωτεινή Αμαριώτου, την προϊσταμένη της μονάδας εντατικής θεραπείας που απουσίαζε σε άδεια. Είχε, όπως έλεγαν, εξαιρετικές ικανότητες στη δουλειά της, αλλά είχε επίσης έναν πολύ κακότροπο χαρακτήρα. Και ήταν –πράγμα που αποτελούσε πλέον κοινό μυστικό– αθεράπευτα ερωτευμένη με τον Γιάννη Σκιαθίτη, τον ορθοπαιδικό, που φύσει επιπόλαιος και ανεύθυνος έπαιζε μαζί της.

«Δεσποινίς Αμαριώτου, δεν έχουμε γνωριστεί. Είμαι ο χειρουργός Φώτης Θαλασσινός».

Ενώ της μιλούσε ο Φώτης την κοίταζε εξεταστικά. Ήταν αναμφισβήτητα όμορφη. Είχε μεγάλα, όμορφα, αμυγδαλωτά μαύρα μάτια, μαύρα μαλλιά, μεγάλα περιποιημένα φρύδια. Το πρόσωπό της ήταν οβάλ και τα ελαφρώς προτεταμένα ζυγωματικά της τόνιζαν περισσότερο την ομορφιά της. Τα χείλη της ήταν σαρκώδη και πεισματικά σφιγμένα.

Άραγε, χαμογελάει ποτέ αυτή η κοπέλα; αναρωτήθηκε ο Φώτης. Εκείνη παρέμενε ανέκφραστη.

«Χαίρω πολύ, κύριε Θαλασσινέ», είπε χωρίς να αλλάξει η έκφρασή της. «Έχω ακούσει για σας. Έρθατε, ασφαλώς, να δώσετε οδηγίες για τον ασθενή σας». Και, περνώντας πλάι του, κατευθύνθηκε προς έναν από τους θαλάμους.

Ο ασθενής είχε συνέλθει εντελώς, ήταν λίγο χλωμός ακόμη, μα τα ζωτικά του σημεία ήταν φυσιολογικά. Από την πρώτη στιγμή ο Φώτης αντιλήφθηκε ότι η προϊσταμένη ηξερε καλά τη δουλειά της. Μπορούσε σίγουρα να βασίζεται σ' αυτήν. Έδωσε οδηγίες, έριξε μια τελευταία ματιά στον ασθενή κι έφυγε. Θα ξαναπερνούσε το από-

γευμα, μα μέχρι τότε ήξερε ότι θα τον κρατούσαν συνεχώς ενήμερο.

Κατηφόρισε με το αυτοκίνητό του και πήρε την παραλιακή λεωφόρο Κένεντι. Η ημέρα ήταν όμορφη, και η λεωφόρος είχε μεγάλη κίνηση. Η οδήγηση και η απαλή μουσική που ερχόταν από το ραδιόφωνο τον χαλάρωνε. Μπροστά στο *Μακεδονία Παλλάς* ο φωτεινός σηματοδότης έδειχνε κόκκινο, κι έτσι αναγκάστηκε να σταματήσει. Τρεις νεαροί, καβάλα σε μοτοσυκλέτες που έτρεχαν με υπερβολική ταχύτητα, παραβίασαν το κόκκινο. Ξαφνικά σήκωσαν την μπροστινή ρόδα και τρέχοντας σουζα χάθηκαν στο βάθος του δρόμου. Πολλοί οδηγοί τους έβριζαν. Δυο τροχονόμοι με ένα περιπολικό της τροχαίας έκαναν πως δεν είδαν τίποτα.

Φτάνοντας στη Γεωργική Σχολή, ο Φώτης έστριψε προς τη Θέρμη κι από εκεί τράβηξε προς το Πανόραμα. Πέρασε μπροστά από τη *Νεφέλη* και κατηφόρισε για το σπίτι του.

Μπαίνοντας στον κήπο, ξανασκέφτηκε ότι ο κηπουρός είχε κάνει θαυμάσια δουλειά. Το γκαζόν ήταν ομοιόμορφα κουρεμένο, οι τριανταφυλλιές περιποιημένες, οι πυράκανθοι κλαδεμένοι με τέχνη. Η άνοιξη οργιάζε γύρω του. Οι φουντωμένες βερικοκιές και οι κερασιές ήταν φορτωμένες με άγουρους καρπούς. Πάνω στα ψηλά κλαδιά μιας ακακίας, δεκάδες πουλιά τιτίβιζαν χαρούμενα. Δεξιά του το δασωμένο βουνό ήταν καταπράσινο.

Ο Φώτης άφησε το αυτοκίνητό του έξω από το γκαράζ, μπήκε στο σπίτι και άλλαξε το κοστούμι του με μια αθλητική φόρμα και πάνινα παπούτσια. Πήρε ένα χυμό από το ψυγείο και ξαναβγήκε στον κήπο. Κάθισε στο παγκάκι κάτω από την ψηλή βερικοκιά και άπλωσε τα

πόδια σ' ένα κάθισμα μπροστά του. Ήταν η αγαπημένη του θέση. Έβλεπε τώρα όλη τη Θεσσαλονίκη μπροστά του, λουσμένη στο πλούσιο μαγιάτικο ηλιόφως. Δεξιά του στο βάθος, στην περιοχή της βιομηχανικής ζώνης, οι καμινάδες των εργοστασίων δημιουργούσαν μια αντάρα που θόλωνε την ατμόσφαιρα. Ο Φώτης κούνησε το κεφάλι του στη σκέψη πως σε λίγα χρόνια η Θεσσαλονίκη θα είχε ίσως πρόβλημα νέφους παρόμοιο μ' εκείνο που ήδη αντιμετώπιζε η Αθήνα. Αριστερά μπορούσε να διακρίνει τις ακτές της Περαίας και της Αγίας Τριάδας. Εδώ η ατμόσφαιρα ήταν καθαρή και η θάλασσα του Θερμαϊκού αστραποβολούσε, καθώς αντανakλούσε τις ακτίνες του ήλιου. Ίσια μπροστά του, μακριά στο βάθος, υψώνονταν μεγαλόπρεπα οι χιονισμένες βουνοκορφές του Ολύμπου, του βουνού των αρχαίων θεών. Η θαυμάσια ορατότητα ελάττωνε απατηλά την απόσταση, τόσο που νόμιζες ότι το βουνό αναδυόταν περήφανα από τη θάλασσα.

«Ρεμβάζετε, γιατρέ;»

Η φωνή ήταν γυναικεία, ευχάριστη και λίγο βραχνή. Ο Φώτης γύρισε και κοίταξε προς τα εκεί απ' όπου είχε έρθει η φωνή.

Ακουμπισμένη στα κάγκελα του κήπου της, σε επίπεδο λίγο ψηλότερα από το δικό του, η κυρία της διπλανής βίλας τού χαμογελούσε. Ο Φώτης σηκώθηκε, τη χαιρέτησε ευγενικά και προχώρησε προς το μέρος της. Εκείνη φορούσε ένα ελαφρύ ανοιχτό γαλάζιο φόρεμα που κούμπωνε μπροστά, κι όπως στεκόταν ψηλότερα απ' αυτόν και ο ήλιος βρισκόταν πίσω της, μπορούσες να αντιληφθείς εύκολα ότι ήταν το μόνο ρούχο που φορούσε. Τώρα είχε αφήσει ξεκούμπωτα τα δύο τελευταία κουμπιά και καθώς έσκυβε πάνω από τα κάγκελα κι ακου-

μπούσε πάνω τους το δεξιό πόδι της, άφηνε να φαίνεται η γυμνή της σάρκα αρκετά πάνω από το γόνατο. Ήταν ανάμεσα στα σαράντα και τα σαράντα πέντε. Ψηλή, μελαχρινή, με έντονες καμπύλες, σαρκώδη χείλη κι ένα σύζυγο κατά είκοσι τουλάχιστον χρόνια –όπως υπολόγιζε ο Φώτης– μεγαλύτερό της, έδειχνε φανερά την προτίμησή της προς το γιατρό αυτές τις δύο εβδομάδες μετά την επιστροφή του από το Λονδίνο. Ήταν νεοφερμένη στο Πανόραμα, γιατί ο Φώτης ήξερε ότι η διπλανή βίλα κτίστηκε κατά τη διάρκεια της απουσίας του στην Αγγλία. Ο ίδιος διασκέδαζε ελαφρώς με τα κατώματα της γειτόνισσάς του και δεν μπορούσε να εξηγήσει για ποιο λόγο τού θύμιζε έντονα την καθηγήτριά του των αγγλικών στην προτελευταία τάξη του γυμνασίου, μια μελαχρινή χυμώδη γυναίκα γύρω στα τριάντα, που ντυνόταν αρκετά προκλητικά για τα μέσα της δεκαετίας του '60. Οι μαθητές των τελευταίων τάξεων κρυφαναστενάζαν όταν την έβλεπαν να βαδίζει στο προαύλιο, και βέβαια μόνο στο μάθημα δεν είχαν το νου τους, όταν εκείνη καθόταν με σταυρωμένα τα πόδια πάνω στην έδρα. Στα μαθητικά λευκώματα, την όμορφη συνήθεια εκείνης της εποχής, ανάμεσα στις ερωτήσεις «τι εστί φιλί», «τι εστί έρωσ», «ποιος τύπος γυναικός ή ανδρός σάς αρέσει», η χυμώδης καθηγήτρια των αγγλικών γινόταν συχνά στόχος των μαθητών της. Σίγουρα ήταν μια γυναίκα αισθησιακή, κι αυτό ήταν ίσως που του τη θύμιζε τόσο έντονα στη γειτόνισσά του. Εκείνη μιλούσε τώρα με έξαψη, πετώντας από το ένα θέμα στο άλλο. Ο Φώτης την άκουγε χαμογελώντας. Ασυναίσθητα άπλωσε το χέρι του στη διπλανή τριανταφυλλιά, έκοψε ένα μεγάλο τριαντάφυλλο και της το πρόσφερε. Εκείνη το πήρε φανερά ευχαριστημένη και λίγο έκπλη-

κτη· και ξαφνικά τον ρώτησε: «Γιατρέ, έχετε να κάνετε τίποτα το ιδιαίτερο σήμερα το μεσημέρι;»

«Όχι», απάντησε κουνώντας το κεφάλι του.

«Τότε, θα χαρούμε αν έρθετε το μεσημέρι να φάτε μαζί μας. Θα είναι και δυο φιλικά ζευγάρια», είπε, αναφερόμενη σε δύο πολύ γνωστά στην κοινωνία της Θεσσαλονίκης ονόματα, «και έτσι η συντροφιά θα είναι πιο ευχάριστη». Και πριν ο Φώτης προλάβει να πει οτιδήποτε, εκείνη συνέχισε: «Μην αρνηθείτε, σας παρακαλώ. Άλλωστε, είμαστε γείτονες· εσείς λείπατε καιρό έξω και είναι ευκαιρία να γνωριστούμε καλύτερα. Λοιπόν, σύμφωνοι;»

«Σύμφωνοι», απάντησε ο Φώτης χαμογελώντας.

«Ωραία, λοιπόν. Στις δώδεκα και μισή είναι καλά; Να πάρουμε ένα ποτό πριν από το φαγητό».

«Πολύ καλά».

«Εντάξει, λοιπόν. Και τώρα με συγχωρείτε, αλλά καταλαβαίνετε, έχω πολλή δουλειά». Και γυρίζοντάς του την πλάτη τον χαιρέτησε μ' ένα χαμόγελο κι απομακρύνθηκε με γρήγορο, λικνιστικό βάδισμα.

Ο Φώτης την παρακολουθούσε καθώς απομακρυνόταν. *Είναι όμορφη, σκέφτηκε. Και σίγουρα πολύ ευχάριστη.* Εκείνη πλησίαζε τώρα προς την πόρτα του σπιτιού της. Γύρισε απότομα προς το μέρος του. Του χαμογέλασε και ξανακούνησε το χέρι της σε χαιρετισμό.

Ο Φώτης έριξε μια ματιά στο ρολόι του. Είχε ακόμη αρκετή ώρα στη διάθεσή του. Γύρισε προς το αυτοκίνητό του. Η χθεσινή βροχή που τον πέτυχε τη νύχτα επιστρέφοντας από το κέντρο *Τα Έλατα* το είχε λερώσει αρκετά.

Ευκαιρία είναι, σκέφτηκε, ξαναρίζοντας μια ματιά στο ρολόι του. Και, ανοίγοντας τη βρύση, πήρε το λάστιχο και προχώρησε για να το πλύνει.

Ο Φώτης Θαλασσινός είναι ένας νέος γιατρός, ρομαντικός και ιδεολόγος, δοσμένος ολόψυχα στο υψηλό λειτούργημά του. Μέσα από την άσκηση της ιατρικής θα βιώσει πολλές φορές την άμετρη ικανοποίηση, την ομορφιά, την αξία και το μεγαλείο της προσφοράς, μα και την αγνωμοσύνη, την πίκρα και τη θυσία. Σύντροφός του πιστός και μεγάλος έρωτας της ζωής του είναι η Άννα.

Μαζί θα βιώσουν καταστάσεις που θα τους πείσουν ότι το παρελθόν δε σβήνει ποτέ κι ότι όσο ζεις το κουβαλάς μαζί σου. Καταστάσεις που φωνάζουν πως ό,τι είσαι σήμερα εξαρτάται απ' όσα βίωσες χθες. Κι ό,τι αποδέχεσαι ή απορρίπτεις σήμερα θα σε διαμορφώσει αύριο. Δε θα λυγίσουν, όμως, και τελικά θα νιώσουν τη ΛΥΤΡΩΣΗ.

Ένα μυθιστόρημα από τις σελίδες του οποίου αναδύεται η βεβαιότητα πως το ξημέρωμα της κάθε μέρας μπορεί να είναι η αρχή μιας καινούργιας ζωής.

ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΓΑΠΗΜΕΝΟ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ 350.000 ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΙΟΣ Α.Ε.
ΤΑΤΟΙΟΥ 121, 144 52 ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΤΗΛ.: 210 28 04 800 • FAX: 210 28 19 550
www.psichios.gr • e-mail: info@psichios.gr

ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ: 07890